

3. Коваль А.П. Спочатку було Слово : крилаті вислови біблійного походження в укр. мові / А. П. Коваль. – Київ: Либідь, 2001. 311 с.
4. Lindberg Carter, The European Reformations (Oxford: Blackwell Publishing, 1996), 92 p.
5. Mistrík, Encyklopédia jazykovedy, wyd. 1, Bratislava: Obzor, 1993.

Бурлуцький Д. Л.

**Фреймовий аналіз екологічного дискурсу сучасних британських
медіа (на матеріалі документальних фільмів BBC)**

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», Харків*

Новий погляд на мову як невід'ємну частину людської свідомості призвів до взаємодії лінгвістики з суміжними галузями знань і породив нові наукові дисципліни [4, с. 91]. Наприклад, на початку 21 століття формувалася лінгвокультурологія, завданням якої було визначити, як мова виявляє культуру народу [3, с. 115]. Останніми роками у лінгвістичному просторі з'являється все більше досліджень, які вивчають мовні явища на основі когнітивних методів. Цей підхід збагачує лінгвістичні дослідження новими концептуальними інструментами, різноманітними методами та експериментальними процедурами, надаючи нові погляди на проблему вербалізації інформації в процесі розуміння навколишнього світу, а також репрезентації та участі мовних одиниць у людській свідомості. Одним із основних методів аналізу механізму взаємодії вербальної та когнітивної структур є фреймовий аналіз. Дослідження фреймів дозволяє зрозуміти механізми концептуалізації об'єктивованих понять та об'єктів у реальності та явищ у мові, тому фреймовий аналіз актуальний не лише для лінгвістів, а й для представників інших галузей знань. Саме тому наше

дослідження присвячено проблемі фреймового аналізу концептів екологічного дискурсу на основі документалістики BBC.

На початку XXI століття одним із провідних напрямів наукових досліджень у лінгвістиці був опис різних типів дискурсу на матеріалі різних мов світу [2, с. 277]. Фокус аналізу нашого дослідження зосереджено на екологічному дискурсі в англomовному просторі. Сучасні лінгвістичні дослідження все більше звертаються до вивчення процесу сприйняття, збереження, переробки та передачі інформації про навколишню дійсність за допомогою мовних засобів [1, с. 67]. Тому наше дослідження зосереджується на вивченні та використанні актуальних методів концептуального аналізу.

Актуальність дослідження – використання новітніх методів аналізу (фреймового аналізу) для дослідження екологічного дискурсу сучасних британських медіа на прикладах актуальних серій BBC.

Об'єкт дослідження – фреймовий аналіз екологічного дискурсу сучасних британських медіа на основі документальних фільмів BBC.

Предмет дослідження – фреймова презентація гіперконцепту концепту «Природа» у сучасному британському екологічному дискурсі, мовна об'єктивізація цього гіперконцепту на матеріалах екодокументалістики BBC.

Мета дослідження – провести фреймовий аналіз мовної об'єктивізації гіперконцепту «Природа» на матеріалі британських документальних серіалів BBC з екотематики.

У нашому дослідженні ми визначили, що когнітивні підходи збагачують вивчення мови за допомогою нових концептуальних інструментів, різноманітних методів та експериментальних процедур, надаючи нові погляди на питання вербалізації та репрезентації інформації в розумінні навколишнього світу, мовних одиниць у свідомості людини. Ми використали один із основних методів аналізу механізму взаємодії між структурою мовлення та когнітивною структурою – фреймовий аналіз. Вивчення фреймів дає змогу зрозуміти об'єктивні поняття та об'єкти в реальності та механізми концептуалізації мовних явищ.

Вважаємо, що фреймове моделювання семантики концепту як високоабстрактного явища є доцільним і досить ефективним, оскільки дає змогу представити велику кількість знань про певний концепт у концентрованому вигляді для окреслення основних, додаткових знань та потенційних областей інформації про нього, які могли б залишитися невисвітленими за умов іншого дослідницького підходу. Дослідження гіперконцепту концепту «Природа», на якому було сфокусовано нашу роботу, дозволило встановити його основні фрейми, зокрема: *зелена планета, допомога, кліматична зміна, фатальність, екосистема, катастрофа, співпраця з природою* [5–10], – основні поняття, якими представлено концепт.

Так як різні мови концептуалізують світ по-різному, їх порівняння виявляє різні мовні та концептуальні картини. У результаті порівняння мовної об'єктивізації гіперконтексту «Природа» в англomовному екологічному дискурсі на матеріалі документалістики сучасних медіа (BBC) з запропонованими українськими еквівалентами концептів і фреймів, ми встановили, що:

1. У сучасному екологічному документальному дискурсі все частіше знаходимо засоби вираження негативних відгуків щодо стану природи та невдоволення людиною та її діяльністю, що впливає на природу. Все більше засобів, навіть на рівні мови, спрямовані на засудження людини та її помилок, а також неправильного ставлення до природи в цілому. Це досягається за допомогою спеціальних термінів, теперішнього тривалого часу *present continuous* (який підкреслює актуальність процесу). У реалізації цих засобів також поширені риторичні запитання та антитезові структури типу «людина проти природи».
2. Семантичне поле значно посилює метафоричне навантаження твору. Основною метафорою та її реалізацією є алегорична структура. Серед усіх стилістичних прийомів особливу роль відіграє антропоморфізм, тобто перенесення людських рис на тварин. Для досягнення мети викликання співпереживання живому світу, контекст екодокументальних серій переповнено порівненням або навіть

ототожненням людей з рослинами, тваринами і всім природним світом, при цьому використовуються різні засоби: від спеціально підсилених модальних дієслів до гри слів і еліптичних структур.

3. Також є місце для прийняття позитивних рішень, погляду у світле майбутнє, заради якого треба діяти, «діяти зараз». Увага зосереджена на спадку сучасного середовища, а також на пошуку позитивних шляхів його подолання. Основним питанням є абстрактна категорія «здоров'я» землі та океанів. Основними засобами є порівняння, вставні та вставні конструкції.

Література:

1. Голубенко Н. І. Засади концептуального аналізу в перекладознавстві. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. № 3, 2015. С. 67–71.
2. Лінгвістика тексту: хрестоматія / Упорядники : А. Загнітко, Г. Монастирецька. Донецьк : ДонНУ. 2009. 164 с.
3. Пліс. В. П. Типологія концептів у сучасній когнітивній лінгвістиці. Закарпатські філологічні студії. Випуск 9. Том 1. 2019. С.115–119.
4. Плотнікова Н. В. Поняття «концептосфера» та «концепт» у сучасній лінгвістиці. Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Том 31. Вип. 14. 2020. С. 91–96.
5. David Attenborough: A Life on Our Planet on Netflix [Electronic resource]. – URL : <https://www.netflix.com/gb/title/80216393>.
6. Series 1 : 1. Tropical Worlds from the Green Planet by BBC [Electronic resource]. – URL : <https://www.bbc.co.uk/iplayer/episode/m0013cl5/the-green-planet-series-1-1-tropical-worlds>.
7. Series 1 : 2. Water Worlds from the Green Planet by BBC [Electronic resource]. – URL : <https://www.bbc.co.uk/iplayer/episode/m0013mlj/the-green-planet-series-1-2-water-worlds>.

8. Series 1 : 3. Seasonal Worlds from the Green Planet by BBC [Electronic resource]. – URL : <https://www.bbc.co.uk/iplayer/episode/m0013vsm/the-green-planet-series-1-3-seasonal-worlds>.
9. The Blue Planet II series by BBC : 1. One Ocean [Electronic resource]. – URL : <https://www.bbc.co.uk/iplayer/episode/p04thmv7/blue-planet-ii-series-1-1-one-ocean>.

Вовченко К.Є

Роль німецьких приказок і прислів'їв у вивченні мови та культури

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
Харків*

Вивчення іноземних мов, зокрема німецької, стає все більше важливим завданням у зв'язку з глобалізацією та зростаючою потребою в міжнародній комунікації. Знання мови, безсумнівно, сприяє зростанню культурного обміну та розширює можливості спілкування з людьми з інших країн. У цьому контексті, використання німецьких приказок і прислів'їв стає неабияким інструментом для поглиблення мовної компетенції та покращення навичок монологічного мовлення.

Ці короткі влучні вислови відображають дух нації, відбивають її традиції, спостереження та мудрість поколінь. Вони є важливою складовою культурної спадщини та можуть глибоко впливати на розуміння мови та її контексту. Використовуючи приказки та прислів'я, вивчаючи їх і засвоюючи, ми здатні не лише підвищити рівень нашого мовлення, а й глибше зрозуміти німецьку культуру та ідентичність.

Ні для кого не секрет, що приказки та прислів'я займають важливе місце в німецькій народній творчості та є невід'ємною частиною фольклору. Німецький поет і письменник Фрідріх Шлегель вважав, що «приказки є маленькими скарбами мовної мудрості». Німецький класик Йоганн Вольфганг фон Гете